

Nyitra-völgyi Lap

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona. — Félévre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.
Néptanítóknak feleáron.

SZERKESZTŐ:

SZALAY PÁL.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

MALLÁSZ ANTAL.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGY-TAPOLCSÁNY a gyógyszerész-tár épületben
hova a lapot illető minden közlemény küldendő.
Előfizetési és hirdetési díjakat a kiadóhivatal veszi fel.
— Egyes szám ára 20 fillér. —

Gyermekvédelem.

A jövő hónapban a miniszterelnök elnökésével a belügyminiszteriumba egy anket van összehívva, mely az elhagyott gyermekeknek állami gondozásba való vételéről fog bahatóan tanácskozni, s részletesen fogja megvitatni azt a javaslatot, mely az 1901. évi VIII. és XX. törvénycikknek nagy arányú kiterjesztését, s e törvénynek — mely eddig csak írott malaszt volt — gyakorlati keresztülvitelét és végrehajtását célozza.

Nem kevesebb, mint az van mondva e javaslatban, hogy minden gyermek, kít az arra kötelesek nem képesek eltartani, állami gondozás és felügyelet alá kerül tizenöt éves koráig, anélkül, hogy neveltetésének költségei az illető községre nehezednének.

Ugy szociálpolitikai, mint ethikai szempontból rendkívül fontos intézkedése lesz ez a kormánynak, különösen ha meggondoljuk, hogy hány ezer és ezer gyermek nő fel Magyarországon, mint az utszéli bogáncs, és csecsemő korától kezdve nélkülözve az erkölcsi nevelés jellemfelesztő tényezőit, s ennek hiányában vadon nő fel, az immoralis érzületnek minden emberietlen fogyatékosával.

A nemzetgazdászok és politikusok mindig azon lamentálnak, hogy kevesen vagyunk, hogy

lassan szaporodunk, pedig a nemzeteknek fő erőssége polgárainak sokaságában rejlik. S mégis törvényhozó elődeink elnézhették azt az anomáliát, hogy ez a sok ezer és ezer gyermek, kiket a szülők erkölcselensége a világra hozott, mint paraziták, anyagi és erkölcsi in- produktív egyedek tengődjenek a nemzet élete fáján, mert mihaszna van az országnak olyan egyedekből, melyek az erkölcsi életnek körén kívül esnek s a melyek csak piszkos aljait képezhetik a társadalomnak, termelve a bűnt, és megtöltve fogházak, börtönök és fegyházak czel- láit abban a korban, a mikor a nemzet anyagi és erkölcsi erejének növeléséhez emberi rend- tetésükből kifolyólag hozzákeilene járulniok.

Mert mit ér az, ha a nemzet csak számban szaporodik, de erkölcsi súlyában nem gyarapodik. Azok az igazságszótó bírák, kik az ilyen elhagyatott gyermekekből felnőtt gonosztevők felett itélkeznek, nem gondolják meg, mikor az ítéletet kihirdetik, hogy ugyanakkor az államra is kimondják a szentenciát, könnyelmű mulasztásaiért.

Ha a nemzet honpolgári és erkölcsi kötelességeket vár felnőtt tagjától, azt is meg kell gondolnia, hogy a moralis érzés és kötelességérzetnek csak csirái születnek együtt az emberrel, de azt kifejlesztetni, megnövesztetni, már csak a szülői, gyámi gondozás, nevelés képes, s a hol

ez hiányzik, ott magának az államnak a kötelessége ezt a feladatot magára vállalni, hogy hasznos és produktív munkára alkalmas és erkölcsi életre képes tagokat biztosíthasson magának.

A javaslatnak kiváló fontossága éppen abban a tényben csucosodik ki, hegy ezt belátja, s így a jövő hó folyamán összeülő anké- tet bátran nevezhetjük erkölcsi mentőgye- sítetnek.

Ha a tanácskozás eredményeképpen meg fog születni a miniszteri rendelet, Magyarországon nem lesz több elhagyott gyermek. Még ez évben tizennyolcz gyermek menedékház építése veendi kezdetét, melyben elhelyezést és nevelést nyernek azok a gyermekek, kik minden szülői, illetve gyámi gondozást nélkülöznek.

És ezzel a ténnyel nemesak erkölcsi súlyában, hanem nyelvében is erősödni fog a nemzet, mert a nemzetiségi vidékek elhagyott és elzflött gyermekei bekerülvén ebbe az intézetbe, el sen képzelhetjük másképen, minthogy a magyar szó szeretetére, magyar szellemben fognak neveltetni.

Magyarosítás tekintetében ez még sokkal gyümölcsözöttebb lesz, mint az iskolák munkája, mert csecsemőkortól tizenöt éves korig folyton, megszakítás nélkül a magyar nevelés hatása alatt fognak állani, s így maradandó, soha el

A „Nyitra-völgyi Lap“ eredeti tárczája

Regék.

— Haec nyomán írta: Krausz Lázár. —

I.

Ellentétek.

Az egyik mindent sötét színben látott. Nem bizott senkiben, mindenkit és mindent rossznak és romlottnak tartott. De nagy ova- tossága daczára ő sem menekült meg az élet apró kellemetlenségeitől. Ép oly mértékben csalódott és csalták meg, mint ahogy az más embereknél szokott előfordulni.

A másik életfilosofiája ennek ellentéte volt. Mindent rózsaszínben látott. Mindenkiben bizott és mindenről jót tételezett fel. És sa- játságos! Sokkal kevesebbet csalódott mint bárki más. Hogyan történhetett? Elve volt: Bárki legyen is, bizzál benne, de — éjjel zárd be az ajtót!

* * *

II.

Gyászolók.

Lépésben halad a gyászkoCSI. Utána szo- moruan haladnak az elhunyt visszamaradottjai, jóakarói, ismerősei.

— Becsületes ember volt, kár érte, — szól a gyászközönségből.

— És mennyien vannak itt; sok ismerőse volt, kik szerették és becsülték. —

— De hogy olyan hirtelen halt meg —!

— Én Istenem! Halál ellen nincs orvos- ság. Senki sem tudja megéri-e a reggelt? Ő is előtte való este a színházban volt. Ott találkoztam is vele. —

— Ugy? Nos hogy tetszett a darab? —

— Nagyon jól, annyit kacagtam rajta.

Bolondságok ugyan, de az ember utóvégre a színházban csak mulatni akar egyet. —

Ez az én nézetem is. Az élet ugy is elég komoly. Isten Önnel. —

— Hová? —

— A legközelebbi saroknál meg akarok szökní. Az idő kissé hüvös. Meghülhetnek. —

— Igaza van. Önnel tartok. —

— Jó jöjjön. Fölleszteni ugy sem tudjuk.

Megyünk egy pohár sörre? —

— Helyes, menjünk. —

* * *

IV.

Gyermekéssel.

Kis fiát kézen fogva sétál az apa.

A gyermek kérdi:

— Apuskám milyen fa ez? —

— Tölgyfa. —

— Tölgy? Ezen is nőnek almák! —

— Nem. —

— Van sok tölgy a világon? —

— Nagyon sok. —

— Valamennyi tölgyfa? —

— Persze, te kis csacsi. —

— De csak itt nőnek tölgyek? —

— Nem; másutt is vannak. —

— Valamennyi tölgyet láttad már? —

— Nem. De ne kérdezz már annyit! —

Kis vártatva ujra kezdi a kicsike:

— Hány levél van a tölgyfán? —

Az apa nem válaszol.

— Több van ezernél! —

— Sokkal több. —

— Mégis mennyi? —

— Nem tudom! —

— Miért nem tudod? Még sohasem ol- vastad meg? —

nem mosódó képzeteket nyújthatnak majdan a magyar nemzeti élet körülményes ismereteiről.

Magát a javaslatot a következőkben ismertetjük:

A szabályzat mindjárt első szakaszában meghatározza az elhagyott gyermek fogalmát. Az állami gyermekvédelem szempontjából elhagyott az a gyermek, a kit az 1877. évi XX. t.-cz. 11. szakaszának rendelkezéseinél fogva *arra kötelesek eltartani nem képesek*.

Szakít tehát a rendszerrel, a mely az állami gyermekvédelmet taxatív felsorolt esetekre korlátozza s a mely nem védi a gyermeket, ha az nem esik a taxáció valamely pontja alá. A szóban levő szabályzat az élet szükségleteihez alkalmazkodik s véd minden gyermeket, a kit a hozzátartozók eltartani nem képesek.

A szabályzat azonban tovább megy: *deklarálja minden 15 éven alul levő elhagyott gyermeknek jogát az állami gyermekvédelemre* s arra, hogy az állami gyermek menedékre fölvetésék. (2. §.)

A szabályzat az elhagyottá nyilvánítást, szakítva a multtal, kiveszi a rendőrhatalóságok kezéből s az árvaszékre bizza (4. §.), mint a melyeknek törvényben előírt kötelessége a kiskorúak szellemi és anyagi érdekeinek megóvása, előmozdítása. De minthogy jelenleg az árvaszékek a centralizáció és az ülési rendszer mellett lassabban működnek: ott, a hol a gyermekvédelem érdeke megköveteli, a menedékre való fölvetelt *elrendelheti járásokban a főszolgabíró, városokban a polgármester, Budapesten az elöljáróság* és ezeken kívül minden menedék igazgatója is (13. §.)

Kötelezi a szabályzat minden község elöljáróságát, hogy védje az *elhagyottnak látszó gyermeket* s egyben kimondja a szabályzat, hogy ha azután az elhagyott gyermek az állami gyermekmenedékre fölvetetik, a községnek az állam megfizeti az előleges védelem költségét. (11. §.) Ezzel hathatossá lesz az előleges községi gyermekvédelem is, a mitől azért félték eddig a községek, mert költséggel járt.

A mi az állami gyermekvédelem sze ve-

zését illeti, az év folyamán körülbelül *tizennyolcz menedék intézet építése veszi kezdetét*. Még pedig akként beosztva a székhelyeket, hogy az ország gyermekvédelmi szempontból lehetőleg arányos kerületekre oszljék. A menedékhelyek területén a szükséghez képest megfelelő számú állami gyermektelepeket fognak alakítani.

A menedékeket ki fogják egészíteni (14. §.) a szakoktatásra és szigorubb nevelésre berendezett internátusok és gyermekszanatoriumok.

A menedékek intézeteit — a budapesti kivételével — egyelőre mindenütt igazgató főorvosok vezetik, míg az intézetek pénzügyi gondnokok végzik. Hogy az adminisztráció lehetőleg olcsó legyen s hogy az egész vonalon ne tisztviselő kezekben gyűljön meg, a szabályzat a megbízottak intézményét is kontemplálja, a kik nem tisztviselők s a tennivalókat tiszteletdíj mellett látják el. (15. §.) Az állami gyermekmenedékek s az azokkal kapcsolatos intézmények igazgatásának s egységes működésének hejcsizni ellenőrzésére szervezték az országos felügyelői állást. (79. §.)

A *gyermek főlvétele rendszerint az intézetben történik*. (25. §.) Ott azonban, a hol a távolsági viszonyok az időjárás, a gyermek egészségi állapota, vagy egyéb körülmények a gyermeknek a menedékre való szállítását meg nem engednék, a gyermek a menedék telepén is fölvehető és elhelyezhető. (26. §.) Nem csak köz-költségen lehet valakit a menedékre fölvenni, hanem árvaszéki intézkedésre, avagy egyesületek kérésére is. Az ily gyermekek azonban, a kiknek az állami gyermekmenedék védelmi körébe való fölvetését sajátos körülményeik megokoltá tették, ha mindjárt saját, vagy egyesületek költségén vannak is a menedéken: az *elhagyott gyermekekkel egyenlő elbánás alá esnek*. (28. §.)

A gondozás rendszere az, hogy az állami gyermektelepekre *nevelőszülőkhöz adatnak ki*. (30. §.) A szopós gyermek azonban kiadható az anyjának is (31. §.) és elhelyezhető valamely családnál is. (32. §.) Hogy uralkodó elv a nevelőszülőknél való elhelyezés, annak oka az, hogy

a legszélesebb körű gyakorlati megfigyelés minden körülmények közt arról győződött meg, hogy a szó valódi értelmében gyermekvédelemről csak akkor lehet szó, ha a nevelőszülőknél való elhelyezés elvét viszik keresztül. A szopós gyermekekre a kivételt fontos egészségi és etikai szempontok követelik s különösen a szopós gyermek kivételes elhelyezése az anyjánál, megbízható munkás családoknál (32. §.) számtalan esetben az anyának nagy, erkölcsi megjavulására vezetett. Sajátos elhelyezési rendszer még az ugynevezett *családi telepek* rendszere is. (35. §.)

A nevelésre vonatkozólag a szabályzat azt az elvet mondja ki, hogy a gyermekek ugyanolyan életviszonyok közt nevelődjenek, a melyek közt rendszerint maradni fognak életük egész folyamán. Serdültebb gyermeknél a nevelés iránya szoktassa őket kitartó munkára, hogy azután munkájuk, kiképzettetésük a kenyérkeresetüket, megélhetésüket jövőben biztosítsa. (42. §.)

Az *elhagyott gyermek 15 éves koráig marad az állami gyermekmenedék kötelekében*. Mielőtt azonban ezt a kort elérné, az igazgató kötelessége minden rendelkezésre álló uton-módon közbenjárni, hogy a 15 életévet elért gyermek biztos állást nyerjen valamely családnál, gazdaságban, ipari, kereskedelmi vállalatnál, avagy jótékony intézetnél, egyesületnél. A kiváló tehetségu gyermekek pedig a különböző állami tanintézeteknél lévő ingyenes ellátási helyekre fognak fölvetetni. (56. §.)

A szabályzat a gyermekvédelmet nem a merev államosítás szempontjából oldja meg.

A szabályzat IV. része arról intézkedik, hogy az állami és társadalmi tevékenység, ugyszintén az önkormányzat szerves összeköttetésbe jusson vele a telepen, szervezi a menedék székhelyén s szervezi az országos összeköttetést is.

El akarván kerülni a szabályzat először azt, hogy a bürokrácia uralkodjék az egész vonalon és ezzel a humánus tevékenységtől visszariassa a társadalomnak a jótékony és könyörületeség gyakorlásával foglalkozó ténye-

— Ne kérdezz ilyen bolondot. Nincs időm hozzá! —

— Nincsen időd? De ha akarnád, megolvashatnád? —

— Igen. —

— Ha megakarod olvasni, le kell őket tépni? —

— — — — —
— Vannak kék levelek is? Mondjad már apuskám! —

— Nem. No de hagyd már el ezeket a bolond kérdéseket. Meglátod kikapsz! —

— Apukát a leveleket is megszokták verni? —

— — — — —
— Itt hevernek levelek. Ezek is sétálnak mennek? —

— — — — —
— Mit esznek a levelek? —

— Hallgass! Te számár.
* * *

IV.

Mi történik a holdban?

Volt egyszer — így kezdődik pedig nem mese — egy ember ki mindenáron azt akarta tudni, hogy „mi történik a holdban”? Amidőn

csak megengedte az időjárás, mikor csak tette, felnézett a sápadt holdba. Nemcsak vagyont fecsérelte el, de adósságokat is csinált. hogy beszerezhesse a legújabb szerkezetű csillogászati eszközöket és messzelátókat. Tévedés volna azonban azt hinni, hogy tudvágy sarkalta ehhez; oh dehogy! ő csak kíváncsi volt megtudni, hogy „mi történik a holdban”? Sokat ugyan nem láthatott. Azokat a sötét foltokat jobban kivethette mint más halandó és talán többet is látott belőlük mint más — de ez volt aztán az egész, mit láthatott.

És mivel ezen kedvtelése miatt üzletét teljesen elhanyagolta, nemsokára tönkre ment. Nem igen tudta már miből fog élni, de — ugy hitte — azt tudja: „mi történik a holdban.“ —

Egy este hazafelé ballagva — szokásához híven — ismét a holdat nézte. Így történhetett, hogy megbotlott, elesett és lábát törte. Nem kísérté figyelemmel utját, hanem folyton csak azt nézte „mi történik a holdban”? —

A szerelmes tótok.

— Humoreszk. —

Ketten szerették a Marinkát: a Koponek Janó, meg a Pevlik Misu. Mind a kettő jámbor üveges tót volt; Trencsénben laktak, krumplival éltek és törött ablakokat reperáltak. Együtt szokták beutazni az országot, (persze — a saját eleven automobiljukon) és együtt szoktak ugyanazon alkalmatossággal hazatérni az ő északi hazájukba. Egy szóval nagyon jó pajtások voltak. Szerették egymást, mert gyermekkoruktól fogva mindig együtt voltak, segítették, támogatták egymást.

De ez a nagy barátság sem tartott örökkel! Haj a szerelem! Mióta a Marinkát megismerték, azóta mindennek vége volt közöttük. Gyűlölték kerülték egymást. — Ugy történt a dolog, hogy egyszer mikor öt hónapi utazgatás után hazatértek Trencsénbe, a krumplik és a tótok hazájába, hát az első a kivel otthon találtak egy leány volt, a kit még soha sem láttak. Persze szöke haja volt, kis pisze orra, nó még kék szeme. Mindkettőnek megdobbant a szive. A Misu meglöki.

— Kicsoda ez, te Janó?

Egy gazdasági cseléd kitüntetése. *Pettyorszky* János a budapesti papnövelde *pereszlynyi* uradalomának 40 éven át hűséges gazdasági cselédjének sok évi hűséges szolgálatának elismerésül a földművelésügyi miniszter elismerő oklevéllel tüntette ki és 100 koronával jutalmazta. A kitüntető oklevelet és jutalomszavát márcz. 1-én Tóth Lajos járási főszolgabíró fogja ünnepélyesen átvenni a kitüntetetteknek. Az ünnepélyen több meghívott vendég lesz jelen. Utána *Skoluda* Rezső fog előadást, illetve felolvasást tartani a Gazdasági munkás és Cselédszolgálatról.

Élőkerítés. Kinek olesó, örökös és teljesen áthatlan kerítésre szüksége van, azt csak *Gleditschia* (koronatövis krisztustövis vagy tükös lepényfa) csemetékből készítheti legbiztosabban. Nagyobb és kisebb birtokok, hegyközségek, lévelők, udvarok, majorok, kertek, temetők stb., stb., a legolesóbban úgy keríthetők körül, hogy teljesen kulecsal zárhatóak. Ezer esemete elegendő kétszáz méter kerítéshez. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési utasítás mellékeltek. Színes fénynyomatu díszes árjegyzékeket bárkinek ingyen és bérmentve küld az „Érmelléki első szőlőoltvány-telep”, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid, melynek lapunk mai számában megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Európai gyökeres és sima nemes vesszők a legolesóbb árban teljesen tejsztán, igen szép, gyökeres, jégverés és más hibától mentes, a legkiválóbb negyvennégy bor- és csemege-fajok Kétéves gyökeres vessző, százhuszezer. Egyéves gyökeres hat-zázezer. Sima, öt-százezer. Gyökeres fásoltvány, nyolczszázezer. Sima zöldoltvány, négyzázezer. Színes fénynyomatu díszes árjegyzéket bárkinek is ingyen és bérmentve küld az „Érmelléki első szőlőoltvány-telep”, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid, melynek lapunk mai számában megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Vészi József Nyitrán. Az általánosan ismert tollu publicista, *Vészi* József márcz. 1-én délután 4 órakor, a kereskedők egyesületének meghívására a nyitrai városháza tanácstermében felolvasást fog tartani. Nagy érdeklődéssel néznek Nyitrán a felolvasás elé.

Új utczák Privigyén. Privigye város képviselőtestület elhatározta két új utczának a kiépítését. Ezen utczák hossz 79,6 méter lesz. A költség előirányzatba 13,300 korona van felvéve s a munkálatokra az árlejtés márcz. 2-án lesz Privigyén.

Bende Imre cselédjeiért Az Országos Gazdasági Munkás és Segélypénztár igazgatóságánál tolvó hó 19-én Jókay Géza, Bende Imre nyitrai püspök jószágigazgatója jelent meg és bejelentette, hogy ő kegyelmessége a püspök, saját költségén 200 cselédjét beírta a munkáspénztár rendes tagjai sorába. — Bende Imre ezen humánus és hazafias tette által újabb bizonyítékát adta emberszeretetének és haza-

fiasságának. Reméljük, hogy eme humánus cselekedete számos követőre talál.

Keményítő gyár Ésekujvárott Miként értesülünk, Kukan Imre polgármesternek sikerült keményítő gyár létesítésére egy nagy magyar céggel megállapodásra jönnie. A gyár 30 hold területet vesz igénybe, s egy millió korona részvénytökével indul meg. A terv szerint a gyár évente 3000 hold burgonyát akar feldolgozni, melynek építését még ez évben megkezdik. A gyárnak ott helyben és a vidéken szép jövőt jósolnak.

Egy érdekes találmány. *Szabady* Viktor mezőkovács háza gyógyszerész érdekes új találmányra nyert szabadalmat az egész világon. A magyarországi szabadalomnak, mely a 26,253. számot viseli, a következő a címe: „Berendezés kocsiba fogott lovaknak veszély esetében pillanat alatt való kiszabadítására.” A szabadalmazott találmány tulajdonképpen egy különlegesen képzett hámfából áll, melynek közepén egy szeg összetartja a hámfát két végén. Az ezen vascsőben (hámfában) elhelyezett spirálrugók, ha a szöveget kihúzzák, két oldalt kilökik a hámfát két végét, s így a lovak kiszabadulnak; elől a rudon éppen így végzi a kiképzett rudvég a munkát. A szegek kihúzását egy kétkarú emeltyű végzi, mely a ki afán van elhelyezve, s a kocsit forgásában nem akadályozza. A kétkarú emeltyű azután egy vastag szíjjal van összekötve és felakasztva a kocsi lábánál, vagy benn a kis ülésnél. Ha megtörténik az az elég gyakori baj, hogy a kocsit a lovak elragadják s a kocsi nem bírja őket megfékezni, úgy a hajtószár randesen elszakad, a kocsi leesik s a bennillők ugyszólván a biztos halálnak vannak kitéve. Az egyszerű és olesó új készülékkel ellátott kocsinál ez azonban meg nem történhetik. Mert ha azt látja az ember, hogy a vasutól, automból, vagy bármi mástól megijednek a lovak és elragadják a kocsit, úgy egyszerűen a vessziját meghuzza s a lovak közé dobja a hajtószárat, mire a lovak elfutnak míg a kocsit ott marad rudastól. Kisafástól, hámfától együtt. (Nem pedig úgy, mint a régebbi találmánynál, a melynél viszik tovább a lovak a rudat, hámfát, kisafát, a lovak össze vannak fogva, nem szabadulnak ki; fu ásközben verik a lábukat s a lábuk tönkre megy.) az új találmány alkalmazásánál ellenben a lovak szét vannak fogva, hamarabb is lecsendesednek, ha egyik a másikat nem bolondítja; a ló esakis a szerszámot viszi s így kárt magában nem tehet. Fontos az is, hogy az új találmány minden megívó, aláfördülő kocsiira könnyű szerrel ráalkalmazható. — Az érdekes és nagyfontosságú találmány, ha a gyakorlatban alkalmazást nyer, bizonyára nem egy ember életének vagy legalább testi épségének megóvására lesz hivatva.

Házaló üvegesek. A kereskedelemügyi miniszter a minap döntött az üvegeskedők kérdésében, hogy az üvegárukkal való házalást tiltsa meg. A miniszter kijelentette, hogy

az üvegárukkal sem magyar sem osztrák polgárnak nem szabad házalnia. Kivételt tesz a miniszter a vándoriparral s az ablak bevágással, a mit a vándoriparigazolvány alapján ezután is végezhetnek. A hatóság feladata ellenőrizni, hogy az illető igazán vándoripart gyakorol-e. De figyelmezteti a miniszter a hatóságot, hogy a felvidékiek kivándorlását csak úgy akadályozhatják meg, ha a hatóságok ezeket az embereket jóakarattal támogatják.



Eladó

egy kevésse használt, jó állapotban levő majdnem egészen új **rövid huos ZONGORA.**

Értekezhetni e tárgyban lapunk szerkesztőjével.



Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy a betéti kamatlábat 1903 április hó 1-től netto 4 1/2%-ra leszállítjuk.

Nagy-Tapolcsányi takarékpénztár-egylet.



Eladó ház.

A Nemes-utczában egy jó anyagból készült ujonnan épült ház eladó.

Bővebb felvilágosítást ad lapunk kiadóhivatala.

És rendelt pálinkát. A Misu pálinkája ezalatt elfogyott és újat rendelt. János erre gyorsan megitta a magáét és ő is hozott másikat. A Misu is úgy tett.

— Hogyne — gondolta Janó — te többet akarnál inni, hogy több erőd legyen. De nem hagyom ám. — És ő is hozott megint. —

A Misu is újra, a Janó is újra. És így tartott egy darabig. Persze nem sokára mind a kettő az asztal alatt feküdt. A korcsmáros bevitte őket az istállóba és lefektette őket egymás mellé a szénára. Hadd aludják ki magukat. Majd fölébrednek reggel felé. —

Elhött az este, de a két ellenség még mélyen aludt és valószínűleg, verekedésről, szerelemről és házasságról álmodoztak. Fogalmuk sem volt arról, hogy az a kit annyi szeretettel ölelgetnek (persze álmukban) a legádázabb ellenségük, vételytársuk. Ők csak aludtak és álmukban mindegyik győztes és mindegyik boldog vőlegény volt. . . .

A kakas kukorékolására aztán fölébredt a Janó, kinyitotta a szemét, mert semmit sem látott, mert borzasztó sötét volt. . . .

Gondolkozott, hogy hol lehet, de nem emlékezett semmire. — Csak azt tudta, hogy ivott pálinkát, és véresre verte a Misut. — (Ezt persze csak álmodta hozzá). De hol van most? Hogyan került ide? Ez volt nagyon sötét titok előtte. Igazság! Megvan. Hiszen ez

börtön. Persze, persze. — Megvérezte a Misut, és bizonyosan azért hozták ide a pandurok. Oh Istenem, Istenem! Talán a Misu meg is halt: Szegény Misu. De sokat éheztek együtt. Milyen jó pajtása volt. — És meghalt. Ő ütötte agyon. Oh jaj, szegény Misu — És őt most biztosan föl fogják akasztani, mert megölte Misut. Jaj az ő szegény árva fejének. Még csak egy nap az élet, biztosan csak egy nap. Holnap fölakasztják. Jaj csak soha se látta volna meg azt a Marinkát. Csak az Isten vette volna el, mielőtt a szeme elé került. Az hozta ezt a nagy veszedelmet, azért ölte meg a Misut és azért fogják őt holnap fölakasztani. Oh, jaj, jaj!

És nagy kétségbeeséssel fordult a másik oldalára. Fordulás közben pedig jól oldalba rugta a Misut. A mire az is felébredt és nagyot ásított.

— Ki az? — Kiálltott ijedten a Jani.

— Én vagyok — felelt Misu.

— Ta vagy, Misu?

— Én? Hát te ki vagy!

— Én? a Jani. —

Elhaltattak. Gondolkoztak miképpen kerültek így össze. Hát nem halt meg a Misu? Hiszen itt fekszik mellette. Talán ez nem is a a törtön. Talán föl sem akasztják.

— Misu? szólt végre.

— Mit akarsz?
— Haragszol rám, Misu.
— Én? Miért?
— Hát a Marinka tudod!
— Igaz a Marinka. Hiszen ők összevesztek, hogy melyikhez megy a Marinka. Ejh, hát érdemes haragudni? Hiszen jó gyerek ez a Janó. —
— Nem haragszom Janó. Aztán hozzá tette:
— Hát te haragszol?
A Misu gondolkozott egy kicsit, aztán felelt:
— Én? Haragszom-e? Hát mondod még, hogy fajankó vagyok?
— Nem mondom többet.
— Hát akkor nem haragszom. Szervusz Misu.

— Szervusz Janó.
Megölelték, megcsókolták egymást, és szent volt a béke.

Eközben kivilágosodott és látták, hogy az istállóban vannak. Föltápáskodtak, leverték egymásról a szalmát. Megkeresték a kalapjukat és szépen tovább mentek ablakokat re-perálni.

zót, másodsor pedig tért akart adni az önkormányzati elem tevékenységének, előre látva azt, hogy a jövőben, a közigazgatás államosítása után, az önkormányzatnak megmaradó funkciók között a szegényügy rendezése és azzal kapcsolatosan a gyermekvédelem gyakorlása egyik legszebb feladata lesz. A mi századunk lesz hivatva megalkotni a nemzetközi szegényjogot is.

Ebben is uttörő ez a szabályzat, a mikor kimondja, hogy az ország területén levő 15 éven aluli magára hagyott külföldi gyermek a védelem szempontjából egyenlő elbánás alá esik a magyar törvénnyel: szintén az állami gyermekneveléskötelékébe vétetik föl. (77. §.)

Hirek.

Halálozás. Szász Gyula. m. kir. postatiszt, ki a legutóbbi időben a nagyapócsányi postánál volt alkalmazva, élete virágában, február hó 24-én Modorban rokonai körében elhunyt. Temetése 25-én ment végbe ugyancsak Modorban, melyen megjelent a helybeli postahivatal főnöke Kilian Károly s a tisztikar nevében koszorút helyezett a koránt elhunyt ifjú ravatalára. Az altisztek képviselőjében pedig Miskovics Ferenc volt jelen a temetésen, seszintén koszorút tett a koporsóra.

Kaszinó bál. A nagyapócsányi Kaszinó február hó 21-én tartotta farsangi táncmulatását. Nem nagyszámu, de distingvált közönsége volt s különösen a jelenlevő hölgyek színgazdag toalettjei és bájos megjelenése remekül festett abban a keretben, mely a bálterem dekorációja által jutott kifejezésre. Ugy éreztük magunkat, mintha a langyos levegőjű Riviera vagy a görög szigetek azurkék ege alatt tenyésző s a tenger enyhe szellője által csokolgatott flórát varázsolták volna a mi szürke hangulat nélküli februári egünk alá. A bálterem és mellékhelyiségei telve voltak nizzai szegfüllattal, melyhez a rendezőség, s úgy közvetve a bálozó közönség Dr. Szulyovszky Dezső országgyűlési képviselőnk gavallérságából jutott. Szulyovszky ugyanis ezidő szerint bájos nevével Nizzában tartózkodván ott vette a hirt, hogy a nagyapócsányi kaszinó, melynek ő is tagja Carnéval herezognék febr. 21-én fényes hódolatát akarja bemutatni. A nagy távolság miatt nem jöhett közénk, hanem elküldte hozzánk Nizzának legszebb virágait, vagy ötven eszokor fehér, rózsaszínű és bordó szegfütt. Így esett meg, hogy a kaszinó bál hölgyvendégeinek keblén pompázott az a sok virág, melyet az örökös tavaszi klimájú Nizza produkált azoknak, kik nála enyhülést, vidámságot és

pezsgő életkedvet keresnek. Ezért a gavalléros, kiváló figyelemért a rendezőség őszinte köszönetét nyilvánítja. — A hölgyek mindössze 21-en voltak, de a férfiak meglehetősen nagy számmal jöttek össze, úgy hogy a hölgyek közül senki sem juthatott a petrezselyem arulók helyzetébe, mert mindegyikükre jutott két két táncos. A vörös drapériával és délszaki növényekkel pazarul díszített teremben vígan lejtették a legújabb, modern táncdarabokat, mely csak reggel 5-6 órakor ért véget. Anyagi sikereket ugyan nem mutathat fel a bál, mert az előirányzott jótékony célra alig fog valami jutni, de erkölcsi sikerben elég gazdag volt mely körülmény biztató jövőre nézve, hogy a rendezőség még több igyekezettel fog alkalomtalan hasonló mulatságot nyélbe ütni. A hölgyek közül jelen voltak: Dr. Fridrich Alajosné, Jeszenszky Istvánné, Jeszenszky Margit (Suránka), Keviczky Lajosné, Keviczky Gizella, Keviczky Etelka, Kiss Jenőné, (Privigyó), Kropácsy Jenőné, Kropácsy Jenőke, Klímásek Ambrusné, Klímásek Klementina (Bajna), Mallász Ilona, Mallász Tilla, Raisz Béláné, Sidó Gizike (Sissó), Schurmann Kálmánné, Schurmann Berta, (Ripény), Sztankovics Gézané (N.-Jác), Tiborszky Nándorné, Tiborszky Pistike, Tóth Lajosné Dr. Vranovics Béláné (Baán), Weisenberger N.-né (Baán) Uchlárik N.-né és Uchlárik Gizella (Alsó-Ozor). Felülfizettek: Báro Stummer Ágoston 100 kor., Jeszenszky István (Suránka) 12 kor., Szulyovszky Gusztáv, Wagner Sándor, Pohl Jakab, Pfaff György, Fülöp Alajos, Leidentrost Károly, 6-6 koronát, Forster Gyula és Dr. Roszival József 4-4 koronát, Fridrich Alajos, Tóth Lajos, Dr. Mayer Miksa, Kropácsy Jenő, Dr. Vranovics Béla 2-2 koronát. Sztrómszky Jenő, Mikovényi Aladár 1-1 koronát. A rendezőség a bőkezű adományokat őszinte köszönettel nyugtázza. — Belépti jegyeket megváltották, de nem jelentek meg a mulatságon: Gensersich Sándor, Csernoch Adolf, Hollady Jenő, Beer Vilmos, Jalsovszky Géza. A tiszta jövedelem az Erzsébet nőegylet vezetőségének fog átadatni.

Jegyzőválasztás. Nagyapócsányban megüresedett községi jegyzői állásra február hó 25-én ejtett meg a választás. A járási főszolgabíró által kandidáltatott az első helyre Kardhordó, a második helyre Bartaki József ivánkai- és a harmadik helyre Szittyai Lajos szobatiszti jegyző, kik közül a képviselőtestület Bartaki József ivánkai jegyzőt választotta meg egy szavazat ellenében nagy szótöbbséggel. Őszintén gratulálunk városunk új jegyzőjének.

Hirtelen halál. Hlopták Antal, 83 éves aggastyánt a nagyapócsányi korosi uti temető hallottaskamrájában a mezőőrök szerdán reggel halva találták. A megejtett orvosi vizsgálat külső erőszak nyomait nem fedezte föl rajta, de találtak nála egy karbolsavas üveget, mely öngyilkosságra engedne következtetni, ha ugyan csak az orvosi vizsgálat meg nem állapította

volna, hogy ajkain és szájában a karbolsav által előidézni szokott égési sebek hiányoznak.

Minenki tudja, hogy a Mautner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. — Szóval a Mautner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olasók.

Vágóhidbiztos és vásárfelügyelő választás. A nagyapócsányi elöljáróság február 25-én délután vágóhidbiztosnak és vásárfelügyelőnek Kosovics Istvánt választotta meg.

A Nyitra folyó szabályzásának helyszíni tárgyalása. Báro Stummer Ágoston és herezeg Odeschaleh Livió által kérelmezett árvízvédelem és vízszabályozási munkálatok helyszíni tárgyalására a megyei alispán márcz. hó 28-ik napját tűzte ki, melynek vezetésére mint alispán helyettes Steiner Gyula vármegyei aljegyzőt rendelte. A fentemlített nagybirtokosok kérelmének megfelelően az árvédelem és vízrendezési munkálatok részben a Nyitra folyó balpartján építendő töltés engedélyezésére, részben pedig egy nagyapócsányi szelvényi lecsapoló árok létesítésére vonatkoznak.

A privigyói kaszinó vigalmi bizottsága a F. M. K. E. javára február hó 15-én felolvasással és hangversenyyel egybekötött táncestélyt rendezett, melyen Clair Vilmos a F. M. K. E. főtitkára is „Csupa malőr” cz humoros felolvasással közreműködött. Rajta kívül szerepeltek: Somogyi Sárika, Marossy Margit, Pszotka Ferencz, Riegel Gusztáv, Bezemek János és Náhlovsky János, A kaszinó terme tömve volt és a minden tekintetben sikerült estély szépen jövedelmezett a F. M. K. E. pénztárának. A figyelmes rendezőség gyönyörű bábékoszorúval tüntette ki Clair Vilmost. — Hangverseny után táncra perdültek a párok és vígan járták reggelig — A főtitkár meglátogatta a legényegyesületet is. Kíséretében voltak Lulyák Antal és Fűberger Gyula. Az egybegyűlt ifjakhoz hazafias beszédet intézett. Miután meghallgatta a fiatalok énekét, megnézte a könyvtárt, melyet a F. M. K. E. 173 kötettel gyarapított. Azzal örvendeztette meg Guba Pál elnököt, hogy a közel jövőben nagyobb könyvszállítványt kap a legényegyesület. — Másnap az óvodában a magyar korona leleplezése volt, a mi kellő ünneppel a főtitkár és több vendég jelenlétében ment végbe.

Miniszeri elismerés. Darányi Ignác m. kir. földmívelésügyi miniszter a Nyitramegyei Gazdasági egyesületnek a II. mezőgazdasági országos kiállítás sikerének biztosítása érdekében kifejtett tevékenységéért őszinte köszönetét és elismerését nyilvánította.

Hazafias tót lap indul meg legközelebb Besztercebányán, melynek főcélja lesz a tót ajku népet hazafias szellemben és közigazdasági irányban oktatni, vezérelni, A kiadó bizottság élén dr. Répásy Mátyás alispán áll.

— Nem tudom, soha se láttam, kérdezd meg tőle.

Kérdezd meg te!

Mért éppen én. Te kérdezd meg . . .

Végre mégis csak a Janó volt a bátorabik. Odament a leányhoz és azt mondta neki:

— Mi a neved?

— Marenka.

A Janó széjjelhuzta a száját.

— He he, Marenka, he, he, Te Misu, haliod-e, Marenkának hívják . . .

Most már a Misu is bátorságot kapott, és oda ment ő is. Sőt még az állat is megerte csipni a Marenkának.

— Hol laktok szép Marinka, kérdezte tőle.

— Ott abban a házban, la! — És egy kis sárgára meszelt szalmatető házra mutatott.

— Hiszen ott az öreg Pavlicsek Dani lakik, mondták egyszerre mindketten.

— Nő hát annak az unokája vagyok. Azelőtt Kubinban laktam az apámmal, de mióta az meghalt, itt vagyok a nagyapámmal.

Hát így megismerkedtek. Mikor aztán tovább mentek a Misu azt mondta a Janónak:

— Hallod-e Janó, nekem tetszik ez a Marinka. —

— Nekem is tetszik he, he.

— Te én elvenném a Marinkát feleségül.

— Én is, hallo-e!

— Hát mind a ketten csak nem vchettük el

— Nem bizony. Majd csak én magam veszem el.

— Már akkor inkább én.

— Te veszed el? Hiszen te hozzád nem is menne.

— Nem-e? már miért nem jönne el én hozzád.

— Hát mert van neki szeme.

— Hát ha van szeme, hát mi kivetni való lát rajtam?

— Mit? Hát azt a szeplős pofádat.

— Hát a te krumpoli orrod talán tetszik neki?

— De nekem legalább nem állanak úgy körösztbe a szemeim, mint neked.

— Nekem meg a szám nem ferde, mint tied.

— De én meg nem vagyok olyan ostoba fajankó, mint te.

— Mit? Én ostoba? Én fajankó?

— Az hát, fajankó!

A Janó tölemelte az öklét fenyegetően.

— Üss meg, kiáltott rá Misu, ha mersz!

— Hát gyere ide, ordított Janó.

— Gyere te ide

— Gyere te! Ugy-e nem mersz te gyával

— Te vagy gyáva, te nem mersz meg ütni.

A Janó erre egyet lépett a Misu felé, a Misu is lépett egyet — — hátra felé. A Janó még egyet lépett. A Misu kettőt. Végre a Janó egyenesen feléje ment. A Misu erre hirtelen megfordult és futni kezdett. A Janó meg utánna De a Misu hosszabb volt, nagyobbakat lépett és a Janó sehogy sem tudta utolérni. Végre megunt a futást, megállt . . . Erre aztán a Misu megállt és visszafordult.

— Ugye te gyáva, ugy-e nem mersz ide jönni? — kiáltott a pajtása felé.

De a Janónak több esze volt. Ő bizony nem kiabál bele a levegőbe, mit csináljon? — ő is elkullogott.

Egész héten nem látták egymást. Csak vasárnap találkoztak a kocsmába. A Janó elment, hogy iszik egy kupicza palinkát és ott találta a Misut. Az előtt is palinka volt.

Haragos pillantást vetettek egymásra de egyik sem szólt semmit. A Janó leült egy másik asztalhoz.

Megállj kutya — gondolta magában — majd megtanítlak én. Csak előbb egy kis palinkát iszom. Attól erőt kapok. No várj csak,

MAGYAR IPAR

Következően felsorolt saját készítményű jó minőségű áruinknak árjegyzékét áttekintésre ajánljuk.

1 db. bécsi piros paplan	1 frt 80
1 db. bordon	2 „ 60
1 db. Satin Chachmir paplan	3 „ 80
1 db. atlasz Cachmir paplan	5 „ 20
1 db. selyem atlasz	6 „ 50
3 részü volin matracz	7 „ —
3 db. Crin de afrique	10 „ —
1 db. szőr	14 „ —
1 db. szőr	2 „ 20
1 szalmazsák letűzve	3 „ 30
1 db. azél sodrony ágybetét	15 „ —
1 párnázott ruganyos matracz	10 „ —
1 összehajtható vaságy tengerifű matracz	1 „ 50
1 db. flanel takaró	5 „ 50
1 asztal, 2 ágyterítő	5 „ 50

Gichner Mór és Testvére BUDAPEST
Üllői-út 3. sz.
1902. augusztus hó 1-től IV., Múzeum-körút 27.

DEHMAL KÁROLY
Zongora-gyáros

Kiadólag kitűnő hangú zongorák raklára és kölcsönzésre

BUDAPEST, IV., Károly-körút 20.

Nagy festék-, kence- és lakkgyár

KRAYER E. és T.

Jószelű fűherozog udvari szállítója, a magyar államvasutak és más nagy vállalatok szállítója

BUDAPEST, V., Váci-út 6. szám.

SZABADALMAKAT
ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT

PÁSZTOR (TÖRV. BEJ. CZÉK)

BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 17.

Hegyszerez szabadalmakat, finanszíroz találmányokat, beajánljuk védjegyeket és más iratokat.

FELVILÁGOSÍTÁS DITÁLAN.

Új! Aranyozó, melyet mindenki azonnal moshatóan újja aranyozhat tükör- és kepekretet, szobrot, viragasztalt, templomszillát stb. — Egy üveg esettel 80 kr., 1/4 literes üveg frt 1,50, 1/2 literes nagy üveg 3 frt. — Sport-cikkek, gyermek-jatekszerek, háztartási- és ebédülő asztal-keltek utazás- és betegápoláshoz való tárgyak felül nagy képes árjegyzékét bérmentve küld.

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, IV., Kristóf tér.

NEUSTEIN FÜLÖP
ozukrozott hashajtó labdaosai

mit már évek óta a legelőkelőbb orvosok, mint hashajtó és oldószert ajánlanak, nem gátolják az emésztést és teljesen ártalmatlanok. Czukrozott kúliájuk végett még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pillulát tartalmazó doboz 30 fill., egy tekercs, mely 8 dobozt, tehát 120 pillulát tartalmaz, csak 2 kor. — 2 kor. 45 fill. előlegos beutódése után 1 tekercs portómentesen küldetik meg.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk.

NEUSTEIN FÜLÖP & Co.
„Beest Lápóthos“ emésztő győgygyáraként
Wien, I., Plankengasse 6.

Vérgyógyítás (Hemopatia). Új és eredeti 15 év óta kipróbált győgy mód, a mely hazánk és a külföld jobb köreiből általános elismerésnek örvend. Rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva asthma, szív-, gyomor-, hólyag- és idegbajokban, vér- és bőrbántalmak ellen és kizárja az elmezavar és szélhűdés beálltát. A kezelése kellemes, nem gátolja a beteget napi foglalkozásában és tartós, gyökeres győgyulást eredményez. E győgy mód megalapítója Dr. Kovács J. fővárosi orvos, a kinek Budapestben, V., Váci-körút 18. sz. alatt egy, ezen célra berendezett orvosi rendelő intézete van, melyet mindazoknak legmelegebben ajánljuk, a kik a fent elősorolt bajok valamelyikében szenvednek. Dr. Kovács J. levélbeli megkeresésre készségesen válaszol.

Minden nap friss pörkölés

jó **KÁVÉ** olesó

1 kgr. pörkölt kávé 1 frt 85 kr.
1 „ nyers 1 „ 68 „

Postacsomag 4 3/4 kilo kávé portómentesen küldetik.

BRÜLL GYULA (SZENES SÁNDOR UTÓDA)
Budapest, V., Nador-utca 16.

Budapesti maloméplétfészef és gépgyár

PODVINECZ ÉS HEISLER
BUDAPEST, VACZI-UT 44.

GYÁRT:
BENZIN MOTOROKAT ÉS
BENZIN LOKOMOBILKAT
széleses vezérványval 2-50 lóerőig.

Megbízható képviselők kerestetnek

REICH L. FIAI
Győgyárak, es. és ktr. udvari szállítók

BUDAPEST, VII. ker., Lövőde-tér 2. szám.

Alkalmuk legjobb minőségben gyártott Syphon és gázosa palackoknál legelőkelőbb árak mellett és pedig:
1 Lada kb. 200 frt. 16 macdás sima, fehér v. világos tölz (szepes) mint Syphonpalackok talppal vagy talp nélkül 68 korona
1 Lada kb. 200 frt. gázospalackok gumigyűrtővel és üveg-golyóval ellátva, fehér vagy világos laka (szepes) mint 68 korona magas vagy alacsony alak 68 korona

Szállítás a csomagolást beleértve, budapesti pályaudvarig bérmentve, készpénzre az ellenében 2% szentó — 10 lada rendelés után 5% rabatt. Más nagyságúak és különféle átlakok törvényesen védett alakokat megfelelően olcsón szállítunk. Próbált iratok vagy egyéb iratoknál csak az elkészítéstől számított megvárjuk meg, hogy az alak és kitérdés kétség nomenamittek megvárjuk meg, hogy megvárjuk 20 lóerőig nyomású Syphonpalackok Magyarországon csak kizárólagosan kövöden a mi gyárunkból készíthetők be/

ALAPITTATOTT: 1858. **PLATZKO GYULA** ALAPITTATOTT: 1858.
KÖNYVNYOMDA KÖNYVKÉSZÉSZET, KÖNYV- PAPIR- IRÓ-
ÉS RAJZSZER-KERESKEDÉS
NAGY-TAPOLCSÁNY.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét a legújabb mintájú betűkkel bőven ellátott s a legmagasabb igényeknek megfelelő

Könyvnyomdámrá

felhívni — Béli és esküvői meghívók, eljegyzési kártyák, körlevelek, gyászlapok, ügyvédi és kereskedelmi nyomtatványok, névjegyek, takarékpénztári zárszámadások stb. stb. a legjutányosabb árak mellett, díszes kivitelben készülnek.

A jegyzőségek és hivatalok figyelmébe ajánlom nagy nyomtatvány raktáramat, honnan vidéki megrendelések is a legpontosabban teljesíttetnek.

E heyyen ajánlom dusan felszerelt könyv-, papir-, iró- és rajzszer-kereskedésemet. Nagy választék ima-, üzleti- és iskolakönyvekben, valamint szépirodalmi művekben.

Végül pedig a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívom

Könyvkészézetemre.

Teljes tisztelettel
PLATZKO GYULA.